

Διαφοροποίηση Διδασκαλίας: Απαντώντας στα Τι, Γιατί και Πώς;

Χαράλαμπος Χαραλάμπους, Σταυρούλα Φιλίππου και Σιμώνη Συμεωνίδου

Τμήμα Επιστημών της Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σοφία Αγαθαγγέλου

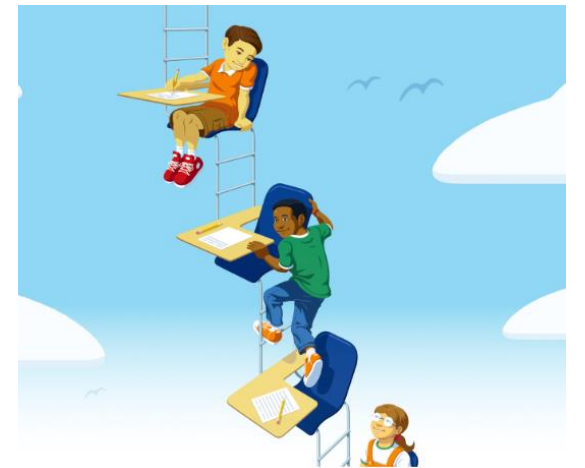
Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

Δομή Παρουσίασης

- **Τα τι και τα γιατί της διαφοροποίησης**
 - Τι είναι η διαφοροποίηση και γιατί είναι αναγκαία
 - Συχνά ερωτήματα για τη διαφοροποίηση
- **Τα πώς της διαφοροποίησης**
 - Πτυχές διαφοροποίησης και πρακτικές εφαρμογές
- **Σχεδιάζοντας μια διαφοροποιημένη διδασκαλία**
 - Νοητικό στήριγμα σχεδιασμού και ανάλυσή του
- **Ερωτήσεις και απαντήσεις**

Διαφοροποιημένη Διδασκαλία

Ξεκινώντας...

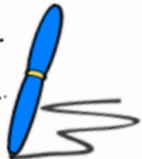
- Καταγράφουμε 1-2 προβληματισμούς/ερωτήματα που έχουμε σε σχέση με τη διαφοροποιημένη διδασκαλία

Διαφοροποίηση Διδασκαλίας: Απαντώντας στα Τι, Γιατί και Πώς;
Δελτίο Εισόδου

Καταγράφω 1-2 προβληματισμούς/ερωτήματα που έχω σε σχέση με τη διαφοροποιημένη διδασκαλία.

1.

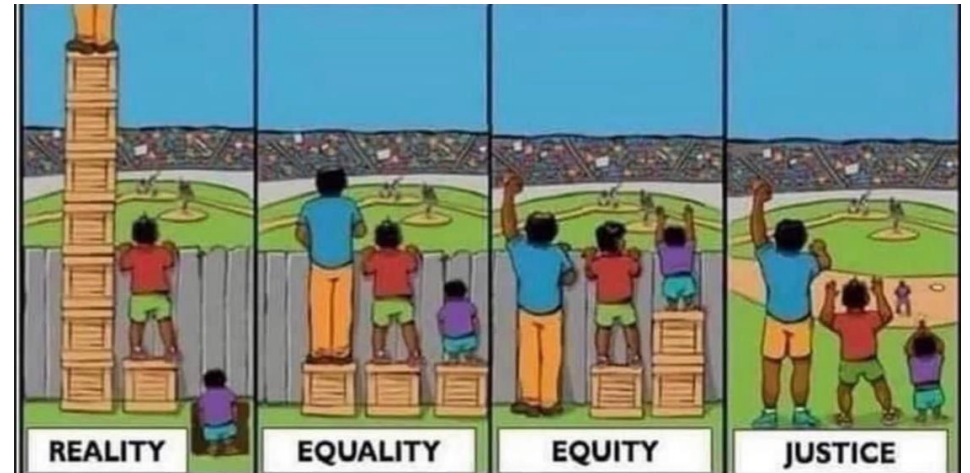
2.

1. Απαντώντας στα Τι και τα Γιατί της Διαφοροποίησης

Τι Είναι η Διαφοροποιημένη Διδασκαλία;

- Ευέλικτη προσέγγιση στη διδασκαλία κατά την οποία οι εκπαιδευτικοί ανταποκρίνονται σε όλα τα παιδιά μιας τάξης λόγω και μέσω της διαφορετικότητάς τους ως προς
 - τα ενδιαφέροντα,
 - την ετοιμότητα
 - τα μαθησιακά προφίλ

(Beltramo, 2017· Graham et al., 2021· Kise, 2007· Tomlinson, 1999, 2005, 2017)

Γιατί Είναι Αναγκαία η Διαφοροποίηση Κατά τη Διδασκαλία;

- Ίδια ηλικία, αλλά διαφορετικοί τρόποι μάθησης, ενδιαφέροντα, προσωπικότητες, προτιμήσεις, βιογραφία (Tomlinson, 2000)
- Ετερογένεια σχολικών τάξεων (π.χ. κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο, γλώσσα, εθνοπολιτισμική ταυτότητα, αναπηρία) (Κουτσελίνη-Ιωαννίδου & Πυργιωτάκης, 2015).
- Αρχή των «*ίσων* (όχι ίδιων) ευκαιριών μάθησης» ως μέτρο εκδημοκρατισμού της εκπαίδευσης (Ματσαγγούρας, 2006)
- Συμβολή σε επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα ανάμεσα στα παιδιά (Graham κ. ά., 2021· Prast κ. ά., 2018· Reis κ.ά., 2011· Valiandes, 2015)

Συχνά Ερωτήματα για τη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία

Κωδικοποίηση από Βιβλιογραφία και από Εκπαιδευτικούς στο πλαίσιο του προγράμματος EDUCATE (ERASMUS+ KA2, 2017-2020)

Συχνά ερωτήματα για τη Διαφοροποίηση

1. Πώς μπορούμε να διαφοροποιήσουμε τη διδασκαλία για 20-25 διαφορετικά παιδιά;
2. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία συνεπάγεται να δίνουμε εύκολες ασκήσεις/έργα στα λιγότερο έτοιμα παιδιά και δυσκολότερες/α στα περισσότερα έτοιμα παιδιά;
3. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι παροχή περισσότερων εργασιών σε μερικά παιδιά ή λιγότερων σε άλλα;
4. ...

1. Πώς μπορούμε να διαφοροποιήσουμε τη διδασκαλία για 20-25 διαφορετικά παιδιά;

- **Διαφοροποιημένη** διδασκαλία δεν σημαίνει **εξατομικευμένη** διδασκαλία (δηλαδή, να εργάζονται οι εκπαιδευτικοί με 20-25 παιδιά μεμονωμένα) με διαφορετικό σχεδιασμό διδασκαλίας για κάθε παιδί.
- Μη ρεαλιστικό, αλλά και εξαντλητικό για εκπαιδευτικούς.
- ΑΛΛΑ σχεδιασμός με τρόπο που να ανταποκρίνεται στη διαφορετική ετοιμότητα (συνήθως 3-5 ομάδες ετοιμότητας κατά τμήμα), τα ενδιαφέροντα και το μαθησιακό προφίλ των παιδιών.

2. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία συνεπάγεται να δίνουμε εύκολες ασκήσεις/έργα στα λιγότερο έτοιμα παιδιά και δυσκολότερες/α στα περισσότερα έτοιμα παιδιά;

- Όλα τα παιδιά θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε γνωστικά απαιτητικές ασκήσεις/έργα, προσαρμοσμένες στην ετοιμότητά τους.
- **Λιγότερο έτοιμα** παιδιά μπορούν να υποστηριχτούν
 - με κατάλληλα μέσα-υλικά, νοητικά στηρίγματα
 - με παραλλαγές των απαιτητικών έργων που προσαρμόζουν τη γνωστική πρόκληση στην ετοιμότητά τους
- **Περισσότερο έτοιμα** παιδιά μπορούν να εργαστούν
 - με παραλλαγές των απαιτητικών έργων που επεκτείνουν τη γνωστική πρόκληση

3. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι παροχή περισσότερων εργασιών σε μερικά παιδιά ή λιγότερων σε άλλα;

- Θέμα ποσότητας αλλά και ποιότητας.
- Εμπλοκή παιδιών σε περισσότερες εργασίες του ίδιου τύπου **χωρίς να το χρειάζονται**, δεν προσθέτει γνωστική πρόκληση αλλά δυνατόν να οδηγήσει σε απώλεια ενδιαφέροντος και κινήτρων.
- Όταν όμως διαπιστώνεται μικρότερη ετοιμότητα κάποιων παιδιών σε συγκεκριμένα σημεία
 - παροχή περισσότερων εργασιών του ίδιου /παρόμοιου τύπου (πχ. έργα αγκυροβολίας)

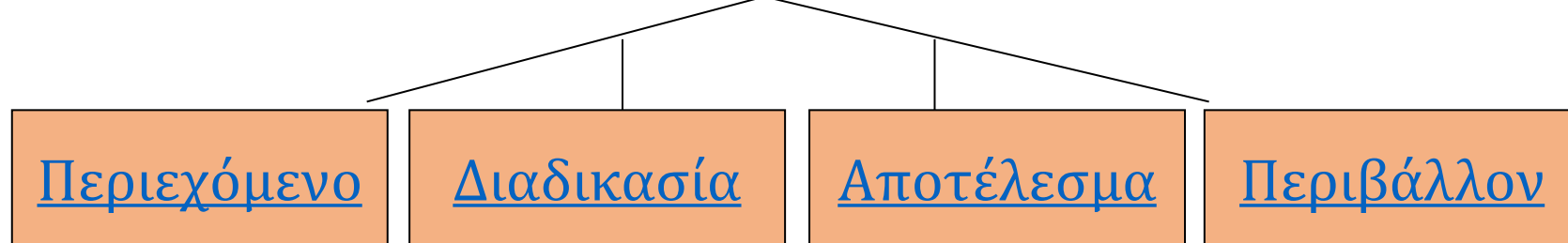
2. Απαντώντας στα Πώς της Διαφοροποίησης

ΠΤΥΧΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ
ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

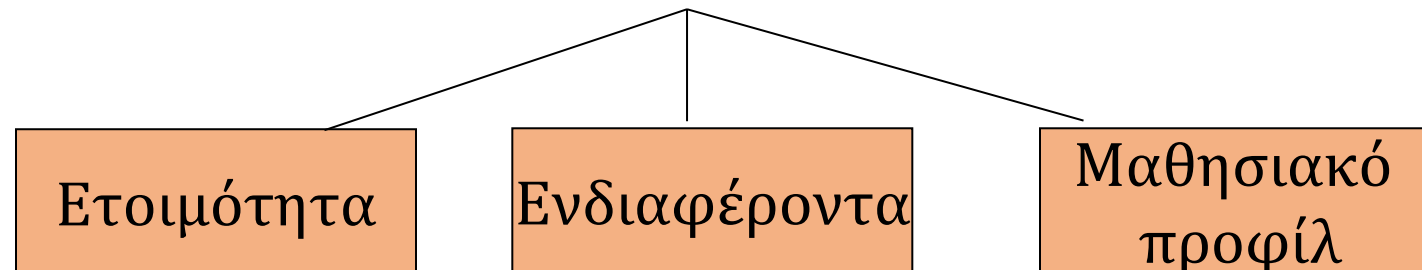
Μοντέλο Διαφοροποίησης

(προσαρμογή από Sousa & Tomlinson, 2011)

Διαφοροποίηση με βάση

Σε σχέση με

Μέσω ποικιλίας πρακτικών

Διαφοροποίηση ως προς το Περιεχόμενο

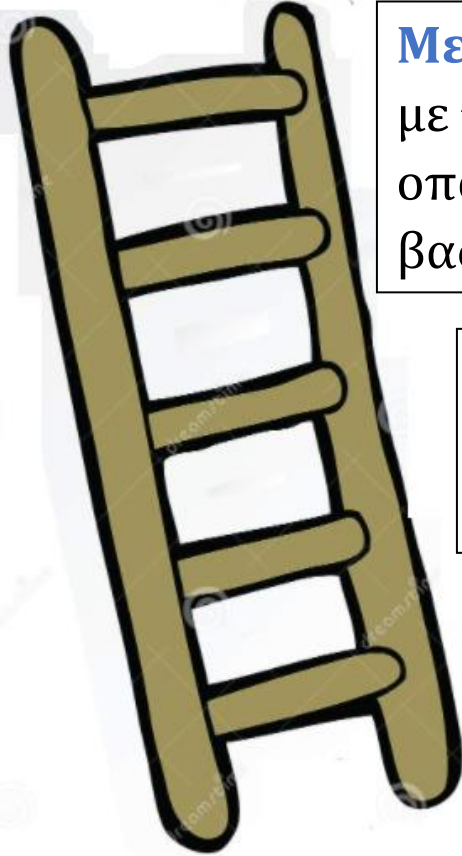

- Το *περιεχόμενο* είναι οι γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες που χρειάζεται να οικοδομήσουν τα παιδιά (Tomlinson, 2017)
- Καθορίζεται με βάση το αναλυτικό πρόγραμμα
 - χρειάζεται όσο το δυνατόν να παραμένει σημείο αναφοράς με δυνατότητες διαβάθμισης
- Οι εκπαιδευτικοί διαφοροποιούν το περιεχόμενο ώστε:
 - τα παιδιά που δεν έχουν ακόμα καλλιεργήσει τις προαπαιτούμενες γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες για ένα θέμα/ενότητα να τις αναπτύξουν και να μπορέσουν να προχωρήσουν («προαπαιτούμενες»)
 - τα παιδιά που έχουν κατακτήσει το περιεχόμενο που εισηγείται το αναλυτικό πρόγραμμα ή είναι σε θέση να το κατακτήσουν πιο εύκολα, να επωφεληθούν με νέες ή/και πιο σύνθετες γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες («μετασχηματιστικές»)

Πρακτικές Διαφοροποίησης

Διαφοροποίηση ως Προς το Περιεχόμενο

Κάθετη διαφοροποίηση ή ιεράρχηση

Μετασχηματιστικές γνώσεις /στάσεις/ δεξιότητες: σχετικές με το θέμα που θα διδαχθεί, μπορούν να αναπτυχθούν σε παιδιά τα οποία έχουν ήδη αναπτύξει ή μπορεί να αναπτύξουν με ευκολία τις βασικές

Βασικές γνώσεις /στάσεις/ δεξιότητες: αναμένεται να τις αναπτύξουν τα παιδιά σε ένα μάθημα ή μια ενότητα με βάση το ΑΠ, απαραίτητες για τα επόμενα μαθήματα και ενότητες

Προαπαιτούμενες γνώσεις /στάσεις/ δεξιότητες: αναμένεται να τις έχουν ήδη αναπτύξει τα παιδιά για να κατανοήσουν το νέο περιεχόμενο

Κάθετη διαφοροποίηση ή ιεράρχηση

Δεν αναμένεται όλοι οι μαθητές να κατακτήσουν/αναπτύξουν τις νέες γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις **στον ίδιο βαθμό**

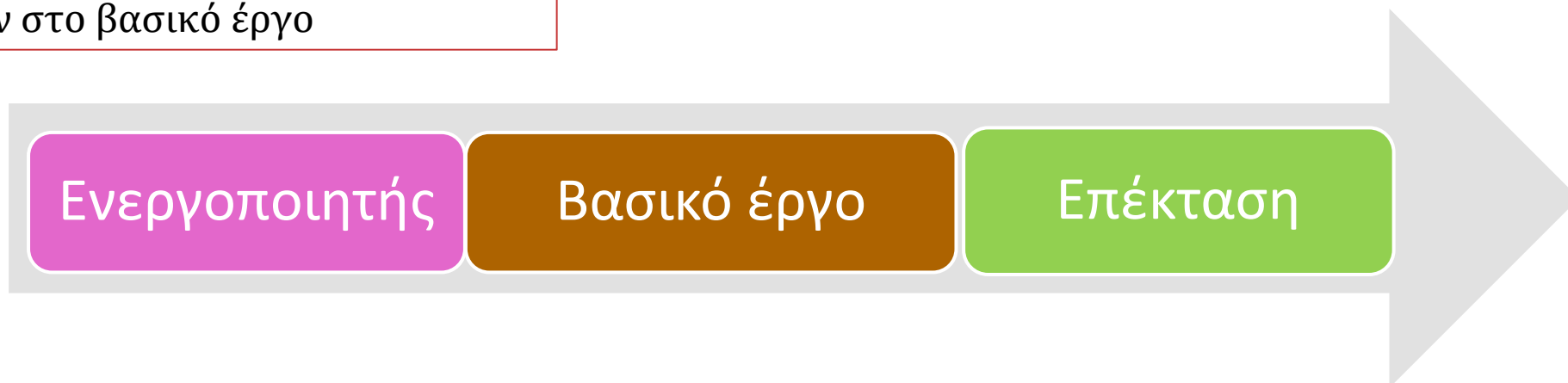
ΑΛΛΑ

Αναμένεται να έχουν όλοι ίσες ευκαιρίες να εμπλακούν στη μαθησιακή διαδικασία για κατάκτηση/ανάπτυξη των νέων γνώσεων, στάσεων και δεξιοτήτων

Οριζόντια διαφοροποίηση ή διαβάθμιση

Οι Ενεργοποιητές μπορούν να «ενεργοποιήσουν» τα παιδιά να σκεφτούν **όταν χρειάζονται επιπλέον υποστήριξη ή καθοδήγηση** για να εργαστούν στο βασικό έργο

Οι Επεκτάσεις μπορούν να «επεκτείνουν» τη σκέψη των παιδιών που **χρειάζονται μεγαλύτερη πρόκληση** από εκείνη που προσφέρει το βασικό έργο

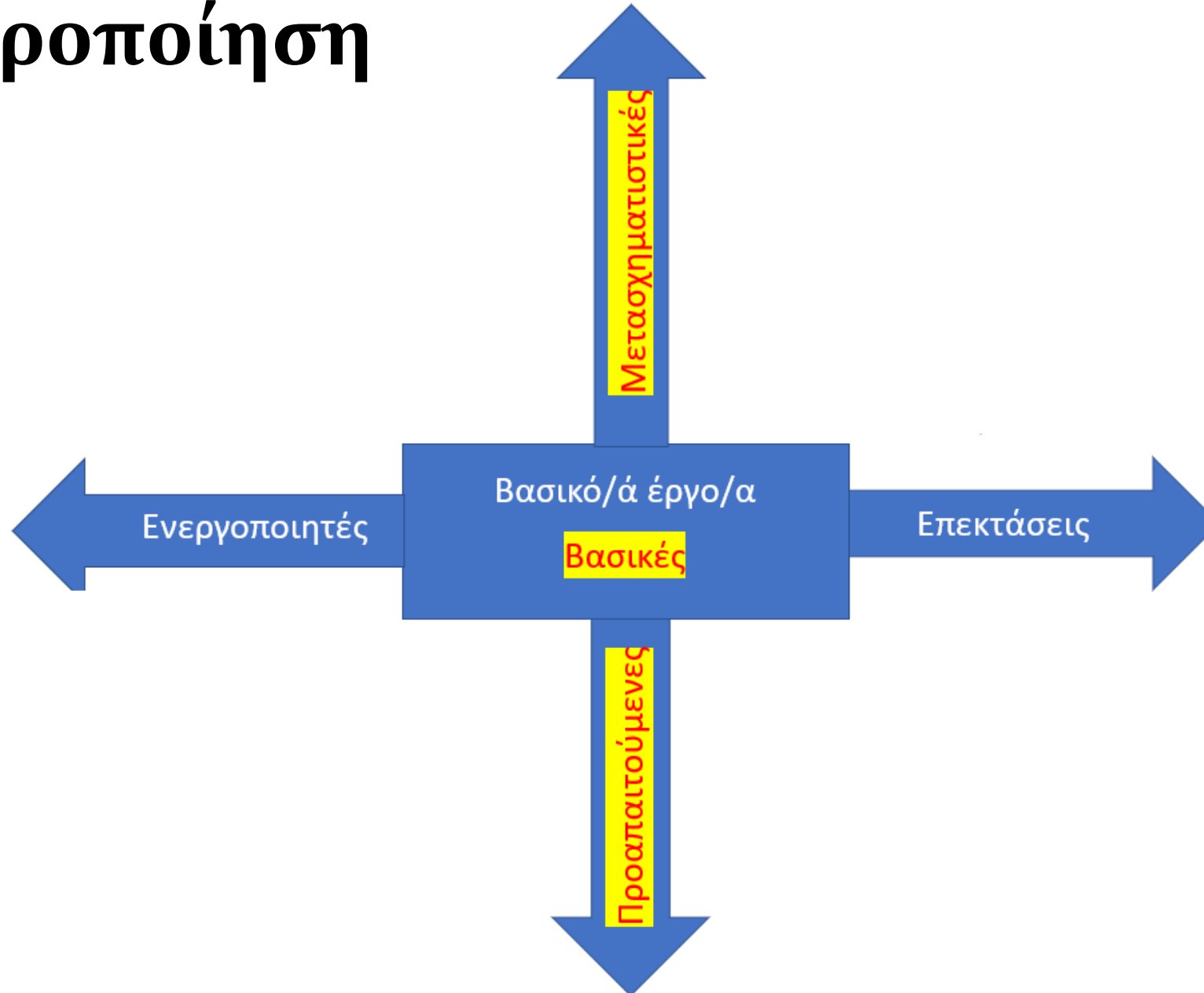
Στρατηγικές για ανάπτυξη ενεργοποιητών

- Απλοποίηση γλώσσας
- Απλοποίηση έργων
 - οδηγίες, δομή, αριθμός βημάτων και απαιτήσεων
- Επεξήγηση λεξιλογίου
- Αλληλο-επεξήγηση οδηγιών ή των απαιτήσεων του έργου
- Παροχή κειμένων με κατάλληλη τροπικότητα, π.χ. σε συνοπτική μορφή, με εικόνες
- Παροχή γραφικών οργανωτών για υποστήριξη της σκέψης των παιδιών
- «Σπάσιμο» σύνθετων έργων στα επιμέρους στοιχεία τους
- Παροχή νοητικών στηριγμάτων
 - πληροφοριών/γνώσεων, μέσων/υλικών ή στρατηγικών που χρειάζεται τα παιδιά να έχουν αναπτύξει για να προχωρήσουν παρακάτω στο συγκεκριμένο έργο

Στρατηγικές για ανάπτυξη επεκτάσεων

- Αξιοποίηση πολύπλοκων πηγών και μέσων
- Ανάθεση έργων που είναι πολύπλοκα/ανοιχτά ή/και κινούνται σε πιο αφηρημένο επίπεδο
- Χρήση πιο σύνθετου και απαιτητικού λεξιλογίου
- Ανάθεση έργων που απαιτούν περισσότερο βάθος και εύρος γνώσεων, στάσεων και δεξιοτήτων (π.χ. έργα ανάλυσης, σύνθεσης και μετασχηματισμού)
- Διερεύνηση θέματος από ποικίλες οπτικές γωνιές
- Αξιοποίηση και σύνδεση πολλαπλών πηγών για επέκταση της σκέψης
- Εύρεση διαφορετικών λύσεων
- Ανάθεση έργων με επιπρόσθετες ή λιγότερες συνθήκες/περιορισμούς

Διασύνδεση Κατακόρυφης με Οριζόντια Διαφοροποίηση

Δραστηριότητες Αγκυροβολίας

- Περισσότερες ασκήσεις εμπέδωσης/εξάσκησης για όσα παιδιά το χρειάζονται
- Περισσότερες επεκτάσεις με στόχο τη μεγιστοποίηση της μάθησης
- Δεν υλοποιούνται όλες στο ίδιο χρονικό διάστημα για κάθε παιδί (βλ. ασύγχρονη εργασία)

Διαφοροποίηση ως προς τη Διαδικασία

- Η διαφοροποίηση της διαδικασίας αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο τα παιδιά θα οδηγηθούν στην κατάκτηση του περιεχομένου
- Κατά τη διαφοροποίηση της διαδικασίας, τα παιδιά ενδέχεται να εργάζονται
 - ατομικά ή σε ομάδες
 - σε ίδια ή διαφορετικά έργα
 - με διαφορετικό ρυθμό
- Μέσα από τη διαφοροποίηση της διαδικασίας αναμένεται ότι όλα τα παιδιά μαθαίνουν κάτι νέο σε σχέση με τα ίδια

Πρακτικές Διαφοροποίησης

Διαφοροποίηση ως Προς τη Διαδικασία

Ασύγχρονη Εργασία

- Ενθαρρύνεται η αυτόνομη και αυτοκαθοδηγούμενη εργασία των παιδιών κατά τη διάρκεια του μαθήματος, είτε σε ομάδες είτε ατομικά
- Δεν αναμένεται ότι όλα τα παιδιά συμμετέχουν την ίδια στιγμή, στην ίδια δραστηριότητα με τον ίδιο ρυθμό και διάρκεια
- Εναλλαγές ασύγχρονης εργασίας και εργασίας στην ολομέλεια
 - Αρκετός χρόνος στα παιδιά να εργαστούν αυτόνομα
 - Η εργασία στην ολομέλεια εστιάζει σε κομβικά σημεία του περιεχομένου ή και επαναδιδασκαλία τους, όταν χρειάζεται

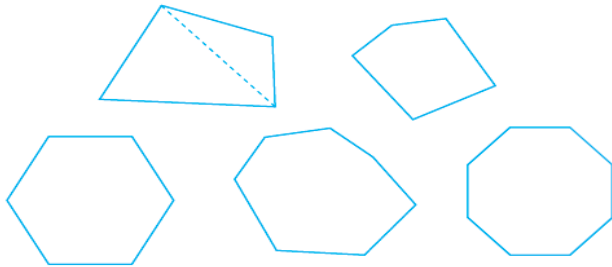
Ευέλικτη Ομαδοποίηση

- Αξιοποίηση της ομαδικής εργασίας στις ποικίλες της μορφές (Tomlinson, 2017)
 - ομοιογενείς ή ανομοιογενείς δυάδες ή μεγαλύτερες ομάδες
 - δημιουργία ομάδων με βάση διαφορετικά κριτήρια
- Σχεδιάζεται σε σχέση με τους στόχους του μαθήματος
 - οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ομαδοποιούν και αναομαδοποιούν τα παιδιά κατά τη διάρκεια ενός μαθήματος
 - π.χ. από ανομοιογενείς τετράδες σε ομοιογενείς δυάδες με κριτήριο το ενδιαφέρον των παιδιών

Παραδείγματα Ασύγχρονης Εργασίας και Ευέλικτης Ομαδοποίησης (1/2)

(α) Να χωρίσετε το κάθε πολύγωνο σε τρίγωνα που δεν επικαλύπτουν το ένα το άλλο, φέρνοντας όλες τις διαγωνίους από μια κορυφή του σχήματος.

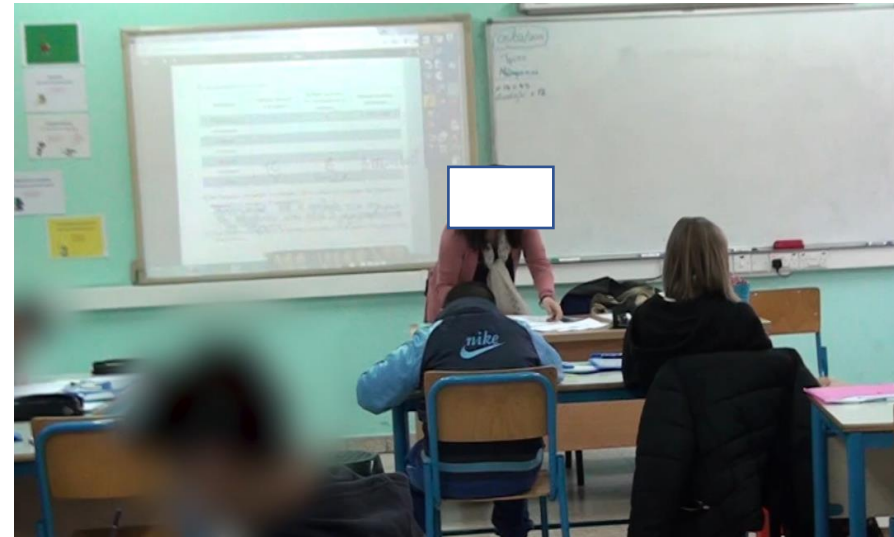

(β) Να συμπληρώσετε τον πίνακα.

Πολύγωνο	Αριθμός πλευρών πολυγώνου	Αριθμός τριγώνων που διαχωρίζεται το πολύγωνο	Άθροισμα γωνιών πολυγώνου
Τετράπλευρο	4	2	$2 \cdot 180^\circ = 360^\circ$
Πεντάγωνο			
Εξάγωνο			
Επτάγωνο			
Οκτάγωνο			
Δεκάγωνο			
n-γωνο			

(γ) Να συγκρίνετε τον αριθμό των πλευρών ενός πολυγώνου με τον αριθμό των τριγώνων που διαχωρίζεται το πολύγωνο. Τι παρατηρείτε;

(δ) Πώς μπορείτε να υπολογίσετε το άθροισμα των γωνιών ενός πολυγώνου; Να γράψετε έναν γενικό κανόνα.

1. Να υπολογίσεις πόσες πλευρές έχει το πολύγωνο που έχει άθροισμα γωνιών 4140° .

2. Να λύσεις το πρόβλημα

- Ο κύριος Γιάννης θα βάλει πισίνα στο εξοχικό του σε σχήμα πολυγώνου. Αν το άθροισμα των γωνιών της πισίνας είναι 1980° , τι σχήμα έχει η πισίνα;

Ενασχόληση με ποικιλία εργασιών και υλικού: Τρίλιζα (Tic Tac Toe)

<p>1. Συμπλήρωσε τα κουτάκια με τα κατάλληλα ψηφία.</p> $\begin{array}{r} 7 \ 4 \ 2 \\ - 2 \ \square \ 8 \\ \hline \square \ 6 \ \square \end{array}$	<p>2. Υπολόγισε τη διαφορά.</p> $\begin{array}{r} 7 \ 1 \ 8 \\ - 3 \ 5 \ 2 \\ \hline \end{array}$	<p>3. Υπολόγισε τη διαφορά.</p> $\begin{array}{r} 6 \ 3 \ 7 \\ - 2 \ 8 \ 4 \\ \hline \end{array}$
<p>4. Υπολόγισε τη διαφορά.</p> $\begin{array}{r} 6 \ 7 \ 2 \\ - 1 \ 5 \ 8 \\ \hline \end{array}$	<p>5. Αντιστοίχισε τις εικόνες με τις πράξεις που παρουσιάζονται. Στη συνέχεια αριθμήσε τα βήματα για να δείξεις τη σωστή σειρά της διαδικασίας της αφαίρεσης: 359-178</p> 	<p>6. Υπολόγισε τη διαφορά.</p> $\begin{array}{r} 9 \ 2 \ 4 \\ - 7 \ 6 \ 5 \\ \hline \end{array}$
<p>7. Υπολόγισε τη διαφορά.</p> $\begin{array}{r} 4 \ 5 \ 7 \\ - 1 \ 3 \ 2 \\ \hline \end{array}$	<p>8. Υπολόγισε τη διαφορά.</p> $\begin{array}{r} 3 \ 5 \ 6 \\ - 1 \ 8 \ 7 \\ \hline \end{array}$	<p>9. Το σχολείο της Μαρίας έχει 345 παιδιά. Το σχολείο του Γιώργου έχει 188 παιδιά λιγότερα. Πόσα παιδιά έχουν και τα δύο σχολεία μαζί;</p>

Παράδειγμα Τρίλιζας,
Μαθηματικά Γ' Δημοτικού

Ενασχόληση με ποικιλία εργασιών και υλικού: Τρίλιζα (Tic Tac Toe)

- ✓ Διαλέγω από το ποτηράκι μια λέξη και την γράφω στο φύλλο εργασίας με τίτλο «Τρίλιζα της ορθογραφίας».
- ✓ Διαλέγω τρεις εργασίες, έτσι ώστε να συμπληρώσω τρίλιζα και τις κάνω χρησιμοποιώντας τη λέξη που διάλεξα.
- ✓ Όταν τελειώσω, διαλέγω μια άλλη λέξη και επαναλαμβάνω την ίδια διαδικασία, διαλέγοντας άλλες τρεις εργασίες.

1. Γράφω τη λέξη με κεφαλαία γράμματα

2. Γράφω τη λέξη με χοντρά γράμματα

3. Αντιγράφω τη λέξη και χρωματίζω τα φωνήεντα με κόκκινο και τα σύμφωνα με μπλε χρώμα.

4. Χωρίζω τη λέξη σε συλλαβές

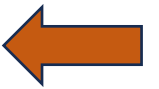
5. Αντιγράφω τη λέξη και χρωματίζω με πράσινο τα γράμματα που με δυσκόλεψαν

6. Κάνω ένα μικρό σχέδιο για τη λέξη

7. Γράφω μια πρόταση για τη λέξη.

8. Γράφω το ρήμα που προέρχεται από τη λέξη που διάλεξα, στον ενεστώτα (τώρα) και στον αόριστο (χθες).

9. Γράφω τη λέξη ξεκινώντας από το τέλος – αντίστροφα (άλογο → ογολά)

Διαφοροποίηση ως προς το Αποτέλεσμα

- Το *αποτέλεσμα* είναι ο τρόπος με τον οποίο τα παιδιά δείχνουν τι έμαθαν ή/και ποιες στάσεις και δεξιότητες ανέπτυξαν
- Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δίνουν επιλογές ως προς τον τρόπο παρουσίασης του αποτελέσματος
- Το αποτέλεσμα μπορεί να έχει διαφορετική μορφή, αλλά χρειάζεται να συνάδει με τις αποφάσεις που λήφθηκαν προηγουμένως για διαφοροποίηση του περιεχομένου και της διαδικασίας (Tomlinson & Imbeau, 2010)

Πρακτικές Διαφοροποίησης

Διαφοροποίηση ως Προς το Αποτέλεσμα

Διαφοροποιημένη Κατ' οίκον Εργασία

- Προέκταση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας
- Μπορεί να αφορά ή να αλληλεπιδρά και με τις τρεις πτυχές της διαφοροποίησης: περιεχόμενο, διαδικασία και αποτέλεσμα
- Αποσκοπεί να ανταποκριθεί στη διαφορετική ετοιμότητα, ενδιαφέροντα και μαθησιακά προφίλ των παιδιών
- Οι εκπαιδευτικοί δεν ετοιμάζουν διαφορετικές εργασίες για κάθε παιδί ξεχωριστά
 - ομαδοποιούν τα παιδιά αναλόγως των προαναφερθεισών παραμέτρων και αναθέτουν κατ' οίκον εργασία ανάλογα

Διαφοροποίηση ως προς το Περιβάλλον

- Η διαφοροποίηση πραγματοποιείται σε ένα *περιβάλλον* το οποίο
 - εμπνέει στα παιδιά συναισθηματική ασφάλεια
 - δεν καλλιεργεί τον ανταγωνισμό
 - σέβεται τον ατομικό ρυθμό μάθησης
- Σε αυτό το περιβάλλον, η τάξη είναι οργανωμένη με τρόπο που ευνοεί
 - την αξιοποίηση διαφορετικών υλικών και μέσων από τα παιδιά
 - την κίνηση στην τάξη
 - την αυτόνομη εργασία (είτε ατομικά είτε σε ομάδες) σε διαφορετικούς ρυθμούς

Πρακτικές Διαφοροποίησης

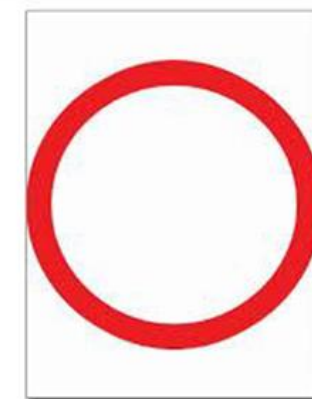
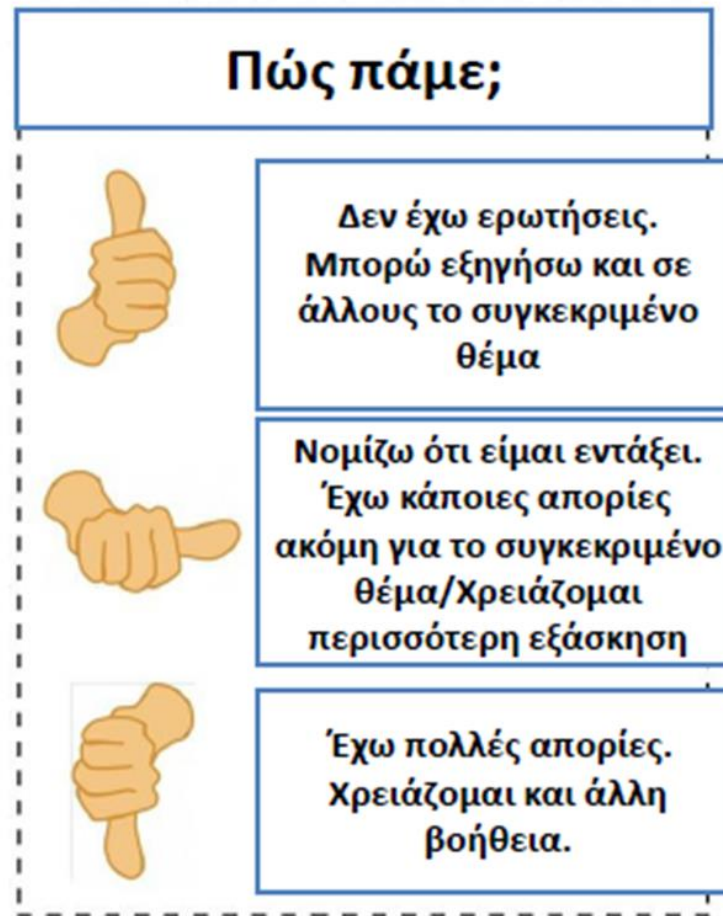
Διαφοροποίηση ως Προς το Περιβάλλον

Ευελιξία Οργάνωσης Χώρου και Χρόνου

- **Κίνηση στην τάξη:**
 - Εκπαίδευση σχετικά με τους τρόπους μετακίνησης κατά την εργασία στην τάξη ή την παράδοση εργασιών
- **Τρόποι οργάνωσης και παράδοσης των εργασιών/διαμοιρασμού υλικών:**
 - Εκπαίδευση σε σχέση με το σε ποιο μέρος της τάξης βρίσκονται οι εργασίες/υλικά και πώς μπορούν να παραδοθούν/διαμοιραστούν
- **Θόρυβος στην τάξη:**
 - Εκπαίδευση σε σχέση με τα αποδεκτά επίπεδα θορύβου
 - Εκπαίδευση σε σχέση με τον αποδεκτό τρόπο επικοινωνίας και συνεργασίας

Ρουτίνες για Οργάνωση Χώρου και Χρόνου

- Πού είναι τα υλικά και πώς τα χρησιμοποιώ/δανείζομαι;
- Τι κάνω όταν έχω δυσκολία και δεν μπορώ να προχωρήσω;
- Μπορώ να αλλάξω ζευγάρι συνεργασίας και πώς;
- Τι κάνω όταν τελειώσω;

Σχεδιάζοντας μια Διαφοροποιημένη Διδασκαλία: Μια Προτεινόμενη Πορεία

Το Νοητικό Στήριγμα

Μια Πορεία Σχεδιασμού Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας (1/2)

- Καθορισμός του γενικότερου σκοπού του μαθήματος ή μιας σειράς μαθημάτων
- Καθορισμός του επιμέρους στόχου/των επιμέρους στόχων του μαθήματος
- Ανάλυση περιεχομένου σε:
 - Βασικές γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες
 - Προαπαιτούμενες γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες
 - Μετασχηματιστικές γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες
- Ανάλυση ετοιμότητας, ενδιαφερόντων και μαθησιακών προφίλ
 - Διαγνωστική αξιολόγηση και εντοπισμός εναλλακτικών ιδεών και δυσκολιών των παιδιών
- Ανάλυση δραστηριοτήτων του υφιστάμενου σχολικού εγχειριδίου/διδακτικού υλικού ή/και ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων και αντιστοίχισή τους με το περιεχόμενο

Ενδεικτική Πορεία Σχεδιασμού Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας (2/2)

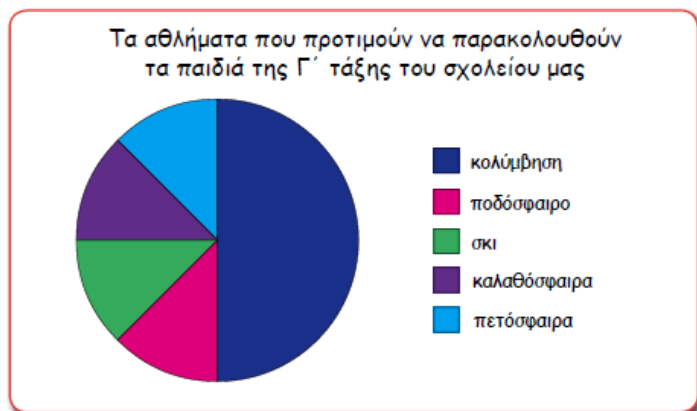
- Σχεδιασμός πορείας μαθήματος με:
 - Κάθετη διαφοροποίηση ή ιεράρχηση
 - Οριζόντια διαφοροποίηση ή διαβάθμιση
 - Αξιοποίηση εργαλείων που συνεπικουρούν τον σχεδιασμό της πορείας του μαθήματος
 - Εργαλεία ενεργοποίησης προαπαιτούμενης γνώσης (π.χ., δελτίο εισόδου, υποβολή ερωτήσεων, ιδεοθύελλα, εννοιολογικοί χάρτες, ανάλυση λαθών)
 - Δραστηριότητες αγκυροβολίας
 - Στρατηγικές διαμορφωτικής αξιολόγησης (π.χ. πινακάκια, δελτία εξόδου, υποβολή ερωτήσεων, παρατήρηση εργασίας των παιδιών)
- Συνυπολογισμός **θεμάτων οργάνωσης** του μαθησιακού περιβάλλοντος κατά τον σχεδιασμό του μαθήματος:
 - Εργασία στην ολομέλεια και αυτόνομη εργασία
 - Ευέλικτη ομαδοποίηση
 - Ασύγχρονη εργασία

Εφαρμογή της Προτεινόμενης Πορείας σε μάθημα Ελληνικών και Μαθηματικών

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Η Μελίνα έκανε μια έρευνα για τα αθλήματα που προτιμούν να παρακολουθούν στην τηλεόραση τα παιδιά της Γ' τάξης στο σχολείο της. Συγκέντρωσε πληροφορίες από 32 παιδιά και τις παρουσίασε στην πιο κάτω γραφική παράσταση.

(α) Πόσα παιδιά προτιμούν να παρακολουθούν κολύμβηση; _____

(β) Τι μέρος των παιδιών προτιμούν να παρακολουθούν σκι; _____

(γ) Πόσα παιδιά προτιμούν να παρακολουθούν σκι; _____

(δ) Τι μέρος των παιδιών προτιμούν να παρακολουθούν ποδόσφαιρο; _____

(ε) Τι μέρος των παιδιών προτιμούν να παρακολουθούν άθλημα που παίζεται με μπάλα; _____

(στ) Πόσα παιδιά προτιμούν να παρακολουθούν άθλημα που παίζεται με μπάλα; _____

Λέξεις... φράσεις... κείμενα
Γλώσσα

Ενότητα 17
Πόλεμος και ειρήνη

Αποφασίζετε να στείλετε ένα γράμμα στον ΟΗΕ (ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών εκπροσωπεί όλες τις κυβερνήσεις και φροντίζει για την ειρήνη), με σκοπό να πείσετε με επιχειρήματα ότι δεν πρέπει να υπάρχουν παιδιά-στρατιώτες.

Το γράμμα σας θα έχει τρεις παραγράφους. Στην 1η θα εξηγήτε γιατί στέλνετε αυτή την επιστολή, δηλαδή ποιο είναι το πρόβλημα που σας απασχολεί. Στη 2η θα αιτιολογήτε γιατί δεν πρέπει να υπάρχουν παιδιά-στρατιώτες. Τέλος, στην 3η παράγραφο θα προτείνετε τι ακριβώς θα θέλατε να κάνει ο ΟΗΕ.

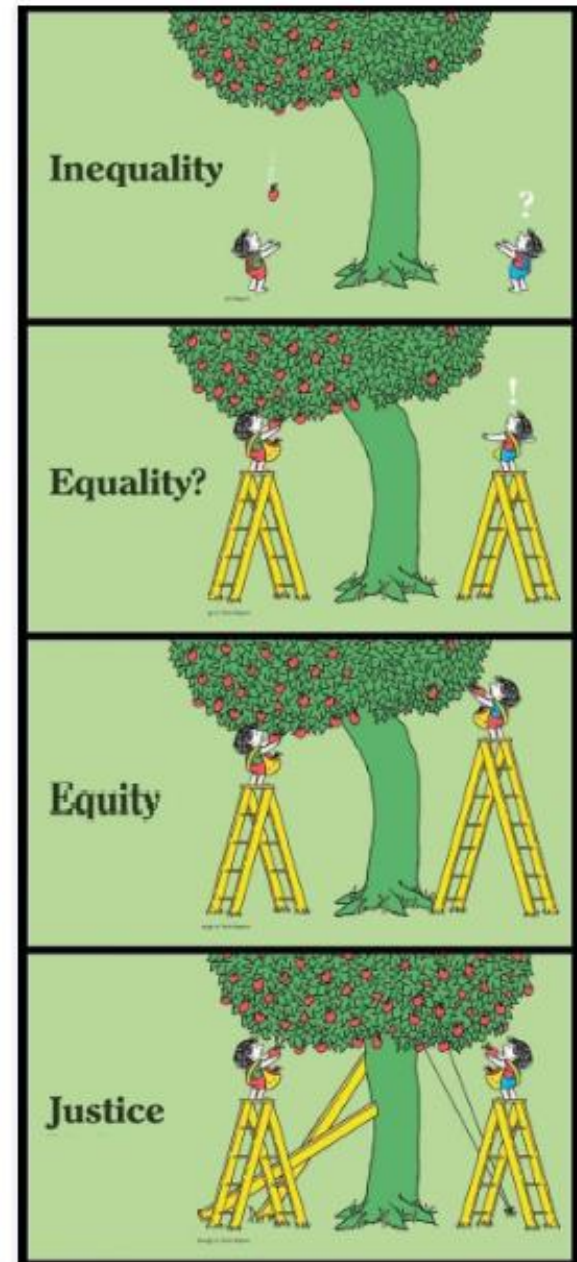
Μην ξεχάσετε να ξεκινήσετε με προσφώνηση (Αξιότιμε Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ) και να κλείσετε με αποφώνηση και υπογραφή (Με εκτίμηση, οι μαθητές της ...).

Θυμηθείτε επίσης ότι, για να αναπτύξετε κάθε παράγραφο, πρέπει να απαντήσετε σε ορισμένα ερωτήματα (ποιος ή ποιοι, πού, πότε, πώς, γιατί κτλ.).

Εν Κατακλείδι

- Η διαφοροποίηση δεν είναι πανάκεια και ούτε αποτελεί τη μαγική συνταγή για την άμεση επίλυση όλων των προβλημάτων στην εκπαίδευση
- Σημασία της ενίσχυσης των εκπαιδευτικών ώστε να διαφοροποιούν τη διδασκαλία τους στον βαθμό που αυτό είναι δυνατό και λαμβάνοντας υπόψη το ευρύτερο πλαίσιο

**Ερωτήσεις, σκέψεις,
προβληματισμοί**

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας

